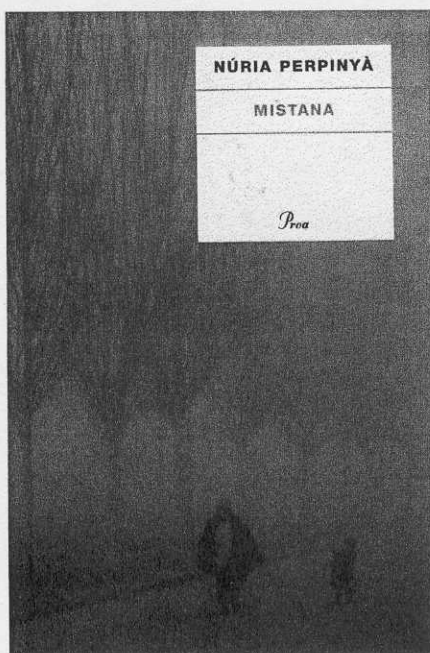

Tria personal

per Lluïsa Julià

Núria Perpinyà
Mistana
 «A tot vent», 431, Proa,
 Barcelona, 2005.

Amb un suport mític clar, *Mistana* esdevé un món simbòlic, esperpèntic i antropofàgic, que analitza la complexa realitat que vivim. Núria Perpinyà hi ofereix una visió del món agudament cínica, volgutament àcida, on l'individu té poques –o nul·les– possibilitats d'assumir una relativa felicitat. Més ben dit: que sembla abocar-se a la mort i la destrucció.

L'arrencada de l'obra es fa per mitjà d'en Simbert, un meteoròleg que va equivocar el pronòstic i va provocar un desastre natural comparable al diluvi; per això busca la remissió de la culpa, però la novel·la s'estén i creix en la descripció de la societat que «l'acull»

i l'engoleix, ell mateix convertit en un nou Èdip que torna a la casa paterna, ignorant el tràgic destí personal i col·lectiu que l'hi espera.

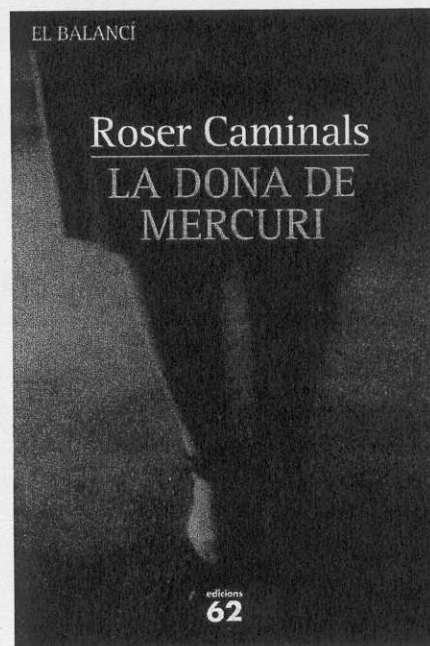
La novel·la s'estructura en nou capítols –o cercles– seguint el purgatori dantesc. El referent és oportú perquè explica per si mateix la forma pluridimensional d'avançar de l'obra. Cada capítol rep el nom d'un qualificatiu atribuït a la boira: perduda, cega, maligna, etèria, humida, quieta, dement, menor i, finalment, tràgica. Perfectament equilibrats, hi trobem frases com «La boira és el medi cec per excel·lència» (pàg. 25) o «La boira és el medi maligne per excel·lència» (pàg. 54), i elements descrits en els primers capítols que ja mostren un país inhabitable i determinat per la ceguesa en què el medi els sumeix, tot i que els mistanesos s'entesten a viure-hi. Els cercles següents –on es troben frases com «La boira és el medi filosòfic per excel·lència» (pàg. 84) o «La boira, a diferència dels climes trivials, és un clima gran i tràgic que només parla de la mort» (pàg. 129)– insinuen les altres dimensions tractades: la sexual i la del poder, al costat de la preocupació per la manera com pugen les noves generacions, tractada per un personatge també tràgic, la Margot, i que al final s'emportarà la pitjor part de la tragèdia.

En els tres darrers capítols s'arriba a la disbauxa i la demència –«A més del vent, ara se sabrà que la boira és, tant o més, el medi dement per excel·lència» (pàg. 148)– i es trenca definitivament la comunitat, en gran part per l'actitud de l'alcalde anarquista incapaç de governar i la relació patològica entre la seva dona, l'alcaldesa i oracle de Mistana, i el seu fill trobat.

Diversos elements dels personatges serveixen per a reblar el món de follia en què es troba instal·lada Mistana. La malaltia de la mestra, que pateix de dismosi i substitueix un mot pel seu contrari, potser sigui dels més rellevants i fa entendre que ensenyi a llegir seguint el sistema braille; també que els mistanesos siguin una mena de ratpenats que dormen en taüts en comptes de llits o la sàtira sobre l'art

i les aspiracions que inclou la decisió de construir una escultura a la Mare de Déu de la Boira. També hi són constants els jocs fònics i lingüístics, propers a la voluntat histriònica, teatral, de l'univers creat. Per una banda fa somriure, per l'altra esborrona; és el to propi d'una autora i d'una obra ambicioses.

Roser Caminals
La dona de mercuri
 «El balanci», 513, Edicions 62,
 Barcelona, 2005.

A *La dona de mercuri*, Teresa Barceló esdevé hereva de Teresa Goday, la protagonista de *Mirall trencat*, i això en un doble sentit; tant pel que fa a la seva psicologia, a la voluntat i l'ambició d'esdevenir una dona rica i estimada, com per l'espai en què viu, la Barceloneta convulsa de 1909, en què se situa la novel·la, també al·ludida pel seu cognom.

Ja en obres anteriors Roser Caminals es feia deutora explícitament de la novel·la rodorediana i d'altres narradores catalanes contemporànies que ara, a *La dona de mercuri*, continua amb força creixent per crear un univers literari propi. En aquesta ocasió, la vida de la jove menestral que viu al carrer